

WELKE SOORTEN KIEZEN WE

Hou bij het kiezen van soorten minimaal rekening met de volgende parameters:

- Grootte in volwassen stadium (ook wortelruimte)
- Inheemse, streekeigen soorten zijn meestal het best, maar in sterk bebouwde omgeving primeert de aandacht voor klimaatgevoeligheid. Kies daar voor een klimaatrobuuste soort.
- Vochtige of droge bodem
- Mate van zonlicht
- Kies voor planten die rijk zijn aan stuifmeel, nectar, nest- en schuilplaatsen. Dat verhoogt de biodiversiteit. Voor insecten zijn soorten met enkelvoudige bloemen het best. Die hebben meeldraden en een stamper waaruit stuifmeel en nectar gehaald kan worden.
- Kies in een bloemenborder voor vaste planten, die komen ieder jaar terug, zo hoeft je maar éénmaal aan te planten.
- Zorg voor bloeiende planten van het vroege voorjaar (bv door bloembollen) tot late herfst.

Extra parameters kunnen zijn: bloesempracht, mooie herfstkleuren,...

MEER INFO

... over soorten, de beste locatie ...
Plant-wijzer, provincie Antwerpen
<https://www.bomenwijzer.be/zoeken>
<https://www.plantvanhier.be/plantengids>
www.velt.be/plantenzoeker
<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/biodiversiteit/tips-voor-je-tuin0/plant-wijzer>

Tuin-wijzer, provincie Antwerpen
<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/biodiversiteit/tips-voor-je-tuin0/tuin-wijzer.html>
citree - Houtachtige planten voor stedelijke gebieden
<https://citree.de/?language=en>
<https://www.openbaargroen.be/vind-een-plant>

... over wetgeving
<https://www.ecopedia.be/traject/wetgeving-kappen-en-planten-van-bomen>
<https://www.regionalelandschappen.be/publicaties/hhh%20/>

... over inrichting van vergroening
<https://mosvlaanderen.be/themas/vergroening> https://velt.nu/system/files/media/documenten/handleiding_schoolmoestuין.pdf

... over beheer en cursussen
<https://www.ecopedia.be/pagina/inleiding-bomen-snoeien>
<https://www.inverde.be/opleidingen/jonge-bomen-snoeien>
<https://be.thegreencities.eu/natuurlijke-stadsbomen/>
<https://www.natuurenbos.be/publicaties/publicaties/vademecums>
Visuele boomveiligheidscontrole, Schenk, J., Joye, T., en De Roder, Y, Inverde 2016

... over educatie tips
<https://velt.nu/educatieve-pakketten>

ALLES PROPER EN NETJES?

Vogels, zoogdieren, insecten en amfibieën houden er heel erg van om zich te kunnen verschuilen in de plantengroei en tussen wat dode takken en bladeren op de grond. Dood hout brengt immers leven in de natuur! Een wilder stukje natuur, is voor dieren helemaal oke. Heel fijn om dit te overwegen als er ergens ruimte voor is. Ook distels en brandnetels hebben een grote meerwaarde voor vlinders en bijen, dus die laat je best staan op plaatsen waar het veilig kan.

Plant-goed voor scholen



WAAROVER GAAT HET

Maak van je speelplaats een groene oase, ofwel: 'stenen er uit, planten er in!' Onder dit motto startte jouw school aan een mooi vergroeningstraject. Door jullie enthousiasme, maar ook dankzij de middelen van de provinciale projectsubsidie Groene Oases wordt jullie schoolterrein een natuurlijker speelplek. Niet alleen ervaren kinderen daardoor minder stress en genieten ze in de zomer van een koelere buitenlucht, studies tonen aan dat een groene leefomgeving ook de concentratie verhoogt. Tal van voordelen dus.

Maar hoe begin je daaraan? En kiezen jullie voor een bomenrij of een gemengde haag, een moestuin of klimgroen? Deze fiches helpen bij het kiezen, omdat je onmiddellijk zicht krijgt op de stappen die je te zetten hebt, zowel bij de aanleg als het onderhoud. Want een groen domein vraagt af en toe onderhoud en specifieke aandacht. Het gaat soms om kleine ingrepen die ervoor zorgen dat jullie speelplaats een langdurig natuurlijk paradijs blijft. Wanneer snoei ik best een boom? Moet ik mijn haag in de zomer water geven? Hoe zorg ik ervoor dat ons

insectenhotel wordt volgeboekt? De fichereeks Plant-goed wil scholen inspireren en informeren bij het ontharden en vergroenen. In de fiches vind je ook de specifieke voordelen van elk type groen, de beste periode voor aanleg en onderhoud, het nodige gereedschap en aandachtspunten. Voor de keuze van soorten kan je terecht bij een expert of je Regionaal Landschap. De reeks Plant-goed omvat fiches over volgende (groen)elementen: boom, fruitboom, gemengde haag, heg, houtkant, wilgenhut, klimgroen, waterelement, bloemenakker, bloemenweide, biodiversiteitsgazon, tegeltuin, insectenhotel, ecologische moestuin, bloemenborder, nestplaats voor vogels, snoepstruik en takkenril.

In deze begeleidende fiche verklaren we enkele begrippen, de voordelen van groen in je omgeving, enkele richtlijnen bij de keuze van soorten, aandachtspunten en allerlei links met meer info.

Voor bijkomende informatie of voor de keuze van soorten kan je terecht bij een expert of je [Regionaal Landschap](#)



provincieantwerpen.be/plant-goed



ENKELE BEGRIPPEN VERKLAARD

- 1. Wortelkluit:** De aarde die bijeengehouden wordt door de wortels van een plant.
esdoorn ... Ze hebben meestal een hogere natuurwaarde dan uitheemse soorten.
- 2. Groeiseizoen:** De periode waarin de meeste planten groeien, bloeien en zaden of vruchten voortbrengen. Dat begint meestal rond 1 april en loopt tot eind september.
- 3. Broedseizoen:** De periode tussen 15 maart en 15 juli, waarin de meeste vogelsoorten broeden en het verboden is om werken te doen waarbij vogels, hun eieren of nesten worden verstoord of vernield. Maar ook buiten deze periode broeden vogels. De exacte broedperiode verschilt per vogelsoort.
- 4. Inheems:** Soorten die van nature in een bepaald gebied voorkomen. Ze hebben zich in de loop der tijd aangepast aan het lokale klimaat en de plaatselijke bodem. Voorbeelden zijn zomereik, beuk, gewone
- 5. Streekeigen:** Een inheemse soort voor Vlaanderen, kan in bepaalde Vlaamse regio's streekeigen zijn en in andere regio's niet. Zo is een (knot)wilg een streekeigen soort in het Rivierenland, maar niet in de Kempen.
- 6. Klimaatrobuuste soort:** Een soort die droogte, hitte, storm of overvloedige regen kan verdragen.
- 7. Exoot:** Een organisme dat zich heeft gevestigd in een land waar het oorspronkelijk niet vandaan komt.
- 8. Invasief:** Een exoot die schadelijk is voor de natuur, doordat die bijvoorbeeld gaat woekeren en andere inheemse soorten overheerst.

WAAROM VERGROENEN EN ONTHARDEN?

Het past in de duurzame ontwikkelingsdoelen!

Door speelplaatsen te ontharden en te vergroenen helpen we mee aan volgende SDG's (Sustainable Development Goals):



Het heeft veel voordelen voor de biodiversiteit

Nectar en stuifmeel van (inheemse) bloemen, bessen, pitten en zaden, voeden tal van insecten, vogels en kleine zoogdieren. Waterelementen zijn nuttig voor amfibieën en waterinsecten. Groenelementen bieden nest- en schuilplaatsen aan voor verschillende soorten vogels, insecten en

kleine zoogdieren. Bouw je mee aan extra nestplaatsen? Inspiratie vind je in de fiches nestplaats voor vogels, insectenhotel en takkenril!

Het is gunstig voor het klimaat

Zo leggen bomen en struiken CO₂ vast en verkoelen ze door schaduw en verdamping. Waterelementen verminderen wateroverlast en geven de kans aan regenwater om in de grond te dringen.

Het is educatief interessant!

Groen in de omgeving zorgt voor heel wat didactisch materiaal. Het geeft aanleiding om te onderzoeken, ontdekken en creatief te zijn. Het verhoogt het (natuur)bewustzijn, het welzijn én de gezondheid van kinderen.

HOE MAAK IK EEN KEUZE

Denk op voorhand goed na:

Wat verwacht je van je groene speelplaats? Waarvoor wil je ze gebruiken? Waar hebben jullie nood aan? Wat ligt er in de buurt van jullie school? En bekijk hoe je daar de natuur of natuurlijke oplossingen voor kan gebruiken. Hoe natuurlijker een gedeelte mag zijn, hoe minder onderhoud het vaak nodig heeft.

Een stukje gras dat niet nodig is om te voetballen? Laat het uitgroeien tot een bloemenweide. Dat heeft heel wat voordelen en het is een stukje minder om te maaien. Moet er gemaaid worden rond de wilgentenhutten, informeer dan even hoe breed de maaimachine is.

Zorg voor een tegeltuin op de stroken die vrij moeten blijven voor de hulpdiensten.

Plant voldoende grote bomen als jullie speelplaats een groot deel van de speeltijd in de zon ligt of rond de buitenklas en zorg ook voor een zonnig plekje voor die eerste lentedagen.

Ligt jullie school langs een drukke weg of industrieterrein, gebruik een brede houtkant om het fijn stof en geluid te filteren.

Geen bos of poel op wandelafstand? Voorzie er eentje op school, met pontonnetje en voer jullie biotoopstudie daar uit.

Een plek die altijd drassig is? Leg een klein moerasje aan en laat het regenwater daar infiltreren.

Gezonde voeding een belangrijk thema? Een snoephaag vol variatie brengt de leerlingen spelenderwijs in contact met het thema. En waarom geen minimoestuintjes? De mogelijkheden zijn eindeloos!